

Gemeenteraad van Ridderkerk
p/a griffie

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Bijlage(n): 1

Ons kenmerk: 958000
Contact: M. Heijboer
Doorkiesnummer: 0180 451 364
E-mailadres: m.heijboer@ridderkerk.nl
Datum: 22 maart 2024

Betreft: Beantwoording vragen over civiele kunstwerken - raadstoezegging met ID 3467

Geachte raadsleden,

Tijdens de begrotingsbehandeling op 2 november 2023 zijn vragen gesteld over civiele kunstwerken. Er is toen toegezegd om deze vragen via een raadsinformatiebrief te beantwoorden waarin per civiel werk wordt aangegeven wat het beheer/onderhoud is en of daarvoor gelden zijn gereserveerd (raadstoezegging met ID 3467). Hieronder zijn de antwoorden per gestelde vraag uitgewerkt.

1. Hoe is het beheer en onderhoud van civiele kunstwerken (denk ook aan viaducten en bruggen etc.) georganiseerd?

Onder de categorie civiele kunstwerken vallen alle bruggen, tunnels, viaducten, duikers, dijktrappen, geluidsschermen, steigers, keerwanden (grondkeringen niet direct langs een oever) en oeverconstructies zoals damwanden en kademuren.

Beheer en onderhoud algemeen

In het algemeen wordt een civiel kunstwerk elke vijf jaar geïnspecteerd. Een onafhankelijk inspectiebureau bekijkt de toestand waarin het civiel kunstwerk zich bevindt en geeft daarbij advies over de toe te passen maatregelen en in welk jaar deze uit te voeren. Alle bevindingen worden opgenomen in het beheersysteem. Op basis van deze informatie stelt de beheerder een onderhoudsplan op en laat de benodigde onderhouds- of vervangingswerkzaamheden uitvoeren.

Civiele kunstwerken die meer onderhoud vragen zoals houten bruggen worden in de tussenliggende periode een aantal keer extra visueel geschouwd door de beheerder. Als er gebreken worden gesignaleerd worden deze verholpen. Verder is de aanpak gelijk zoals hierboven beschreven.

Beheer en onderhoud grotere civiele kunstwerken

De aanpak van bijvoorbeeld de oeverconstructies (zoals bv. damwanden), de twee viaducten over de Rotterdamseweg, de tunnels en het ponton Fast Ferry is anders. Deze civiele kunstwerken krijgen uitgebreide onderzoeken, waarbij naar meer zaken wordt gekeken dan bij een reguliere inspectie. Er vindt meer maatwerk per locatie plaats. In de onderstaande tekst wordt nadere informatie gegeven over deze civiele kunstwerken. Dit betreft dus een deel van alle civiele kunstwerken in Ridderkerk. In het Beheerplan Civiele Kunstwerken worden alle civiele kunstwerken opgenomen. Over het beheerplan leest u meer bij de tweede vraag.

Werkzaamheden in voorbereiding

In tabel 1 zijn de grote civiele kunstwerken opgenomen waarvoor momenteel werkzaamheden in voorbereiding zijn. Vervolgens worden de werkzaamheden kort toegelicht. De locaties van de civiele kunstwerken zijn aangegeven op de tekening in bijlage 1.

Locatie	Kunstwerknaam / (toelichting)	Bouwjaar	Inspectie/ Onderzoek	Hoeveel	Eenheid
Ankerplaats	Oeverconstructie Ankerplaats 1 (1)	1955	2023	40	m1
	Oeverconstructie Ankerplaats 2 (1)	1952	2023	17	m1
Dokhof	Oeverconstructie Dokhof (1)	1998	2023	142	m1
Werkkade	Oeverconstructie Werkkade (1)	1969	2023	208	m1
Benedenrijweg	Keerwand Huis ten Donck (2)	1996	2021	128	m1
De Schans	Ponton Fast Ferry (3)	1999	2018	78	m1

Tabel 1 Grote civiele kunstwerken waarvoor werkzaamheden in voorbereiding zijn

1. De oeverconstructies bij Park Maasdonck (Ankerplaats, Dokhof en Werkkade) zijn in 2023 uitgebreid onderzocht, ook onderwater met duikinspecties. Deze zijn nu onderdeel van het verdere onderzoek waarover uw raad besloten heeft via de 'Memo oeverconstructies' in de raadsvergadering van 12 oktober 2023. Voor meer details wordt dan ook naar deze memo verwezen.

2. De houten keerwand naast het fietspad bij de Benedenrijweg tegenover het Huys ten Donck is aan het einde van zijn levensduur. Deze wordt vervangen door een stalen kistconstructie die de gronddruk van de dijk goed kan opvangen en een lange levensduur heeft (100 jaar). In de begroting is voor de vervanging een investeringsbudget opgenomen.

3. Het ponton bij de Schans gaat eind dit jaar in groot onderhoud. O.a. de roestvorming wordt aangepakt en de inrichting van het ponton wordt vernieuwd. Naar verwachting kan het ponton daarna weer 20 jaar mee. Acht gemeentes met een halte van de Waterbus pakken het groot onderhoud en de upgrade van de pontons gezamenlijk op. De gemeente Dordrecht bereidt de aanbesteding voor. In de begroting is reeds rekening gehouden met deze kosten.

Een aantal andere grote civiele kunstwerken nader belicht

In tabel 2 is een aantal overige grote civiele kunstwerken opgenomen waarbij maatwerk per locatie plaatsvindt. Deze kunstwerken zijn momenteel geen onderdeel van een vervangings- of grootschalig onderhoudsproject. Onder de tabel worden ze kort toegelicht. Ook deze kunstwerken zijn aangegeven op de kaart in bijlage 1.

Locatie	Kunstwerknaam / (toelichting)	Bouwjaar	Inspectie/ Onderzoek	Hoeveel	Eenheid
Boelewerf	Damwand Boelewerf 1 (4)	1964	2019	94	m1
	Damwand Boelewerf 2 (4)	1951	2019	203	m1
	Damwand en glooiing bij Boelewerf (4)	1986	2019	30	m1
De Schans	Kademuur de Schans (4)	1993	2018	116	m1
	Damwand de Schans (4)	1972	2018	162	m1
	Damwand Drie Rivieren (5)	2009	2021	180	m1
Benedenrijweg	Damwand Benedenrijweg (6)	1996	2019	59	m1
	Damwand Benedenrijweg thv Rijnsingel (6)	1996	2019	56	m1
Rotterdamseweg	Viaduct Ringdijk (7)	1979	2019	61	m1
	Viaduct Havenkanaal (7)	1979	2019	41	m1
	Tunnel Benedenrijweg (8)	1979	2019	103	m1
	Tunnel Sportlaan (8)	1978	2019	166	m1

Tabel 2 Selectie overige grote civiele kunstwerken die momenteel geen onderdeel zijn van een vervangingsproject

4. De oeverconstructies bij de Boelewerf en de Schans worden dit jaar weer geïnspecteerd en nu ook onderwater onderzocht.

5. De damwand Drie Rivieren bevindt zich ter hoogte van de opgeknapte loods 'gebouw U' en is in 2021 onderzocht vanwege verzakkende verharding op het terrein van de VVE (op de landtong). De kwaliteit van de damwand is goed (restlevensduur 70 jaar). De bodem zakt en/of klinkt in als gevolg van het gewicht van de verharding op de landtong. Dit in combinatie met het zwellen* van de damwand zorgt voor het verzakken van de bestrating.

** de sloten van de damwandplanken roesten normaalgesproken aan elkaar vast, maar hier verloopt dat proces langzamer omdat de damwanden gecoat zijn.*

6. De damwanden aan de Benedenrijweg zijn van staal en kunnen theoretisch nog 25 jaar mee. Op dit moment zijn daar geen bijzonderheden over te vermelden.

7. In december 2022 is een risicoscan uitgevoerd op de viaducten over de Rotterdamseweg. Uit deze risicoscan is naar voren gekomen dat de viaducten een restlevensduur van 30 jaar hebben. Het geadviseerde onderhoud is reeds in uitvoering (binnen regulier onderhoudsbudget). Omdat er aanrijdschade aan het Ringdijkviaduct was geconstateerd, is de draagkracht opnieuw berekend. Begin 2024 is de rapportage hiervan ontvangen. Conclusie was dat de aanrijdschade de draagkracht van het viaduct niet negatief heeft beïnvloed. Wel kwam naar voren dat de draagkracht met de huidige normen alleen geschikt is voor verkeer van maximaal 30 ton en een aslast van 7,3 ton. Dit wordt buiten met borden aangegeven nadat er een verkeersbesluit is genomen. Omdat het viaduct bij het Havenkanaal soortgelijk is, wordt ook hier een draagkrachtberekening gemaakt.

8. De tunnels onder de Rotterdamseweg kunnen theoretisch nog 45 jaar mee. Op dit moment zijn daar geen bijzonderheden over te vermelden.

2. Hoe wordt rekening gehouden met einde levensduur (technisch en financieel)? Met name de grote objecten kunnen bij vervanging een flinke financiële impact hebben (zoals nu de damwand bij Bolnes).

Economische levensduur

In de Nota Activabeleid 2021 zijn de volgende afschrijvingstermijnen voor civiele kunstwerken opgenomen:

- Aanleg bruggen, viaducten en tunnels (wegen): 60 jaar.
- Mechanisme bruggen en viaducten: 25 jaar.
- Kunstwerken (bruggen, viaducten en duikers in parken etc.): 20 jaar.
- Metalen bolders: 30 jaar.
- Overige civieltechnische werken: 20 jaar.

In de Nota Activabeleid 2021 is geen afschrijvingstermijn voor oeverconstructies en keerwanden opgenomen. Bij de herziening van het activabeleid wordt dit aangepast. Tot die tijd wordt in het geval van nieuwe oeverconstructies of keerwanden een separaat raadsbesluit genomen over de te hanteren afschrijvingstermijn. Voor de Keerwand Donckse Bos wordt dit opgenomen in het raadsvoorstel bij de 1^e tussenrapportage 2024. Het betreft hier een afschrijvingstermijn van 60 jaar.

Technische levensduur

De daadwerkelijke levensduur kan afwijken van de gehanteerde afschrijvingstermijnen. De civiele kunstwerken worden vervangen als dat technisch gezien en/of vanuit veiligheidsoogpunt noodzakelijk is. De eerder beschreven inspecties en nadere onderzoeken zijn ervoor bedoeld om dit tijdig te signaleren. Er wordt dan een investeringsbudget aangevraagd voor de vervanging van het betreffende kunstwerk.

Zoals aangegeven worden diverse oeverconstructies dit jaar onderzocht. De resultaten van deze onderzoeken leiden tot een beter inzicht in de vervangingsopgave op langere termijn. Dit wordt vastgelegd in een Beheerplan Civiele Kunstwerken 2025 – 2029, waarin de levensduur van alle civiele

kunstwerken wordt betrokken. Uw raad wordt te zijner tijd over dit beheerplan geïnformeerd (Q4 2024 / Q1 2025).

Inschatting financiële gevolgen

Het beheerplan gaat beter inzicht geven in de vervangingsopgaven van alle civiele kunstwerken. Daarbij worden ook de vervangingskosten voor de korte en lange termijn ingeschat. Deze inschatting is echter lastig nauwkeurig te maken, omdat er vaak aanvullend onderzoek nodig is om een goed vervangingsplan met bijbehorende kosten te maken. Er moet bijvoorbeeld rekening worden gehouden met veiligheidseisen, de functie van het gebied, de gevolgen voor omwonenden, duurzaamheid, klimaatveranderingen, de verkeersbelasting, eisen van stakeholders zoals Rijkswaterstaat en het waterschap, etc.

3. Zijn in dit beheer en onderhoud nog verbeteringen mogelijk of noodzakelijk?

Er zijn verbeteringen mogelijk. Bij het opstellen van het Beheerplan Civiele Kunstwerken 2025 - 2029 gaan we zoals bij de vorige vraag aangegeven meer aandacht besteden aan een meerjarenvervangingsplan met kostenraming. We kijken hierbij ook verder vooruit naar de vervangingen op langere termijn. Dit nemen we dan op in de meerjarenbegroting.

Het beheer van civiele kunstwerken was tot aan de ontvlechting van de BAR-Organisatie een gecombineerde functie met die van wegbeheerder voor elke gemeente. In de nieuwe Ridderkerkse organisatie willen we deze onderwerpen uit elkaar trekken, zodat er een specifieke functionaris voor de civiele kunstwerken is. Er kan dan voldoende en meer gespecialiseerde aandacht aan de kunstwerken worden gegeven.

4. Ook is het van belang te weten hoe toezicht wordt gehouden op de staat van onderhoud van oeverconstructies van andere eigenaren dan de gemeente.

Er zijn diverse eigenaren, die (gezamenlijk) een oeverconstructie langs de rivier in eigendom hebben. Vanuit de gemeente vindt hierop toezicht en handhaving plaats. Het gaat hierbij om zowel bestaande als nieuw te bouwen (oever)constructies. De eigenaren zijn verantwoordelijk voor het borgen van de veiligheid van de constructies. Als er signalen zijn waaruit blijkt dat dit niet het geval is, wordt hierop gehandhaafd.

We beschouwen hiermee raadstoezegging met ID 3467 als afgedaan.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Ridderkerk,

de secretaris

mevr. M. Kitselar

de burgemeester,

dhr. C.A. Oosterwijk

Bijlage:

- Overzicht grote civiele kunstwerken